

PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Znak: WK-610/45/4/22/23

Katowice, 20 kwietnia 2023 r.

Pan
Michał Pierończyk
Prezydent Miasta
Ruda Śląska

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 7 grudnia 2022 r. do 14 lutego 2023 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej **Miasta Ruda Śląska** za okres od 1 stycznia 2018 r. do 14 lutego 2023 r.

Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole kontroli, podpisanym w dniu 20 lutego 2023 r. przez Prezydenta Miasta Ruda Śląska i Skarbnika Miasta Ruda Śląska. Jeden egzemplarz protokołu pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1668).

W zakresie długu publicznego:

- *Do dnia zakończenia kontroli, realizowano zadania obciążające budżet Miasta na kolejne lata, pomimo iż zadań tych nie ujęto w wykazie przedsięwzięć określając równocześnie dla nich limit wydatków, czym naruszono art. 226 ust. 3 pkt 4, art. 228 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.).*

Nieprawidłowość dotyczyła:

- *porozumienia o współpracy z dnia 12 grudnia 2017 r., w którym Miasto Ruda Śląska zobowiązało się do podwyższenia kapitału zakładowego Aquadrom Sp. z o.o. w celu zapewnienia Spółce środków na prawidłową i terminową spłatę kredytu udzielonego do 2031 r. Wydatki na ww. zadanie zostały ujęte w planie finansowym Urzędu Miasta Ruda Śląska w poszczególnych latach w dziale 926 „Kultura fizyczna”, rozdziale 92695 „Pozostała działalność”, paragrafie 6030 „Wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego oraz na uzupełnienie funduszy statutowych banków państwowych i innych instytucji finansowych”, wykonanie wydatków wynosiło: w 2018 r. – 7.706.500,00 zł, w 2019 r. – 8.003.400,00 zł, w 2020 r. – 5.156.800,00 zł, w 2021 r. – 7.019.000,00 zł, w 2022 r. – 6.011.750,00 zł.*

Miasto, w dniu zawarcia porozumienia, udzieliło Bankowi, za zobowiązania Aquadrom sp. z o.o., poręczenia w wysokości 122.263.038,00 zł z terminem obowiązywania do 15 czerwca 2032 r. Wydatki bieżące z tego tytułu zostały ujęte w wieloletniej prognozie finansowej Miasta.

Z udzielonych wyjaśnień wynikało, że w związku z obowiązującą umową poręczenia kredytu oraz porozumieniem o współpracy z dnia 12 grudnia 2017 r. w przypadku otrzymania wniosku o podwyższenie kapitału zakładowego Aquadrom sp. z o.o. uzasadnionej sytuacją finansową spółki, która uniemożliwiała spłatę raty kredytu ze środków własnych, Miasto na podstawie uchwały nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników dokonywało podwyższenia kapitału zakładowego i przekazywało środki finansowe w wysokości zapewniającej pełną spłatę raty kredytu.

Zgodnie z tym porozumieniem, Miasto i Spółka dopuszczają, aby Obsługa Kredytu pochodziła z podwyższenia kapitału zakładowego Spółki przez Miasto. W celu zapewnienia Spółce środków na prawidłową i terminową Obsługę Kredytu, strony postanowiły m.in., że Spółka raz w miesiącu będzie występować do Miasta z wnioskiem o podwyższenie kapitału zakładowego Spółki w formie wkładu gotówkowego z przeznaczeniem na obsługę kredytu.

Spółka, co miesiąc występowała do Miasta z wnioskiem o podwyższenie kapitału zakładowego z przeznaczeniem na obsługę kredytu, w wyniku czego Miasto w okresie od 2018 r. do 2022 r. dokonywało podwyższenia kapitału zakładowego ponosząc z tego tytułu wydatki majątkowe w łącznej kwocie 33.897.450,00 zł.

- umowy nr KO.272.105.2017 z dnia 27 lipca 2017 r., na podstawie której Miasto Ruda Śląska powierzyło wykonawcy zadanie p.n. „Przywrócenie powierzchni terenu zdegradowanego w wyniku prowadzenia nielegalnego procederu wydobywania kopalin ze złóż w rejonie pomiędzy ul. Klary i ul. Szyb Walenty w Rudzie Śląskiej do stanu zgodnego z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego” w okresie od dnia 27 lipca 2017 r. do 31 października 2019 r. za wynagrodzeniem w wysokości 135.000,00 zł brutto, w tym: za 2017 r. - 70.000,00 zł, za 2018 r. - 35.000,00 zł, za 2019 r. - 30.000,00 zł.

Powyższe przedsięwzięcie zostało ujęte w wykazie przedsięwzięć stanowiącym załącznik nr 2 do uchwały Nr PR.0007.111.2019 Rady Miasta Ruda Śląska z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Miasta Ruda Śląska podjętej na lata 2019 - 2041, w związku z zawarciem w dniu 5 lipca 2019 r. aneksu nr 1/2019 do umowy, na podstawie którego przesunięto termin realizacji zadania do 31 października 2021 r.

Z udzielonych wyjaśnień wynikało, że zobowiązanie to zaciągnięto na podstawie upoważnienia wynikającego z uchwały Rady Miasta Nr PR.0007.166.2016 z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2017 - 2041 do zaciągania zobowiązań z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania jednostki i z których płatności wykraczają poza rok budżetowy.

Należy zauważyć, że zadanie to nie było niezbędne do zapewnienia ciągłości działania jednostki.

Przyczyną powyższej nieprawidłowości było zaniechanie sporządzenia wniosku o dokonanie zmian w zakresie zadań ujętych w Wieloletniej Prognozie Finansowej przez odpowiednio: pracowników Wydziału Nadzoru Właścicielskiego oraz Wydziału Ochrony Środowiska i Górnictwa i przekazanie ich do Wydziału Budżetu celem dokonania odpowiednich zmian w WPF.

Porozumienie w imieniu Miasta zawarła p. Grażyna Dziedzic – były Prezydent Miasta, natomiast umowę z dnia 27 lipca 2017 r. zawarł p. Krzysztof Mejer – były Zastępca Prezydenta Miasta, Dokumenty były kontrasygnowane przez p. Ewę Guziel – Skarbnika Miasta Ruda Śląska.

Wniosek nr 1

Zaciągać zobowiązania wynikające z przedsięwzięć wykraczających poza rok budżetowy wyłącznie w ramach upoważnień limitów wydatków określonych w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Ruda Śląska, stosownie do art. 226 ust. 3 pkt 4 i art. 228 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.).

- *W Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Ruda Śląska na lata 2021 - 2041, przyjętej uchwałą Rady Miasta Ruda Śląska Nr PR.0007.175.2020 z dnia 29 grudnia 2020 r. wykazano wartość wydatków z tytułu udzielonych poręczeń na 2021 r. niezgodnie z kwotą wynikającą z zawartej umowy poręczenia zmienionej aneksem. Było to niezgodne z art. 226 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305 z późn. zm.). W WPF wykazano kwotę ww. wydatków w wysokości 6.810.881,00 zł, natomiast z zawartych umów poręczeń, na dzień podjęcia uchwały wynikała kwota 9.828.881,00 zł. Różnica w kwocie 3.018.000,00 zł wynikała w uwzględnienia w WPF zmiany w terminie spłaty poręczenia z 2021 r. na 2031 r. wprowadzonej w dniu 11 stycznia 2021 r. na podstawie aneksu nr 2 do umowy poręczenia z dnia 12 grudnia 2017 r.*

Zadania w zakresie przygotowania projektu zmiany do Wieloletniej Prognozy Finansowej należały do Głównego Specjalisty Wydziału Budżetu Miasta. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału. Zgodnie z wyjaśnieniami, dane do sporządzenia WPF zostały przygotowane zgodnie z poleceniem p. Ewy Guziel – Skarbnika Miasta, za zgodą p. Grażyny Dziedzic – byłego Prezydenta Miasta Ruda Śląska.

W myśl art. 230 ust. 1 i ust. 2 ustawy o finansach publicznych: inicjatywa w sprawie sporządzenia projektu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej i jej zmiany oraz przedłożenie jej organowi stanowiącemu należały do p. Grażyny Dziedzic – byłego Prezydenta Miasta Ruda Śląska.

Wniosek nr 2

Zapewnić sporządzanie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Ruda Śląska z uwzględnieniem rzetelnych (obiektywnych) wartości w zakresie rozchodów budżetu, zgodnie z informacjami wynikającymi z zawartych umów, stosownie do przepisów art. 226 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.).

- *W 2020 r. przekazano na rachunek banku kwotę 606.900,00 zł tytułem spłaty za poręczone przez Miasto Ruda Śląska zobowiązania Aquadrom sp. z o.o., pomimo braku podstaw do dokonania tego wydatku. Naruszono tym art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.) w związku z § 3 umowy poręczenia z dnia 12 grudnia 2017 r. Miasto Ruda Śląska w dniu 14 kwietnia 2020 r. dokonało zapłaty kwoty 606.900,00 zł tytułem uruchomienia poręczenia za niespłacony kredyt za miesiąc kwiecień 2020 r., którego termin zapłaty*

upływał 15 kwietnia 2020 r. Na dzień 14 kwietnia 2023 r. ww. zobowiązanie z tytułu kredytu było niewymagalne.

Powyższe było niezgodne z § 3 umowy poręczenia z dnia 12 grudnia 2017 r., w myśl którego, w przypadku niezapłacenia raty kredytu oraz odsetek w terminie płatności określonym w umowie kredytu, Kredytobiorca obowiązany jest wezwać Kredytobiorcę do zapłaty zaległej kwoty w terminie wskazanym przez Kredytobiorcę. Kredytodawca wzywając Poręczyciela do spełnienia zobowiązania wynikającego z poręczenia przedstawi dowód wezwania Kredytobiorcy do zapłaty oraz oświadczenie, że Kredytobiorca nie uiścił zaległej kwoty.

Zwrot środków z poręczenia przez spółkę na rachunek Urzędu Miasta został dokonany w dniu 11 maja 2020 r. w kwocie 606.900,00 zł.

Ww. wydatek został zatwierdzony do zapłaty przez p. Grażynę Dziedzic – byłego Prezydenta Miasta Ruda Śląska.

Wniosek nr 3

Przestrzegać zasad dokonywania wydatków w zakresie realizacji zobowiązań wynikających z udzielonych przez Miasto Ruda Śląska poręczeń określonych w zawartych umowach poręczenia, mając na uwadze art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.).

- W 2022 r. przesunięto termin realizacji zadania p.n. „Budowa nowego budynku Szkoły Podstawowej nr 17 przy ul. Szkolnej w Bielszowicach”, pomimo braku upoważnienia do takiego działania wynikającego z wieloletniej prognozy finansowej Miasta Ruda Śląska na lata 2022 - 2041 podjętej uchwałą Nr PR.0007.185.2021 Rady Miasta Ruda Śląska z dnia 16 grudnia 2021 r. z późn. zm., czym naruszono art. 226 ust. 3 pkt 4, art. 228 ust. 1 pkt 1 i art. 231 ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.).

W dniu 12 grudnia 2022 r. zawarto aneks do umowy nr UM/1126/AI/63/WI-W/2021 z dnia 10 listopada 2021 r., na podstawie którego przesunięto termin realizacji umowy z 9 listopada 2022 r. na 25 lipca 2023 r. Natomiast na dzień zawarcia ww. aneksu w wieloletniej prognozie finansowej Miasta Ruda Śląska podjętej uchwałą Rady Miasta Ruda Śląska Nr PR.0007.148.2022 z dnia 24 listopada 2022 r. w sprawie zmiany WPF na lata 2022 - 2041, limit wydatków dla tego przedsięwzięcia ustalony był jedynie na 2022 r., nie ustalono limitu wydatków na 2023 r.

Przyczyną powyższej nieprawidłowości było zaniechanie sporządzenia wniosku o dokonanie zmian w zakresie zadań ujętych w Wieloletniej Prognozie Finansowej przez pracowników Wydziału Inwestycji i przekazanie ich do Wydziału Budżetu celem dokonania odpowiednich zmian w WPF, z naruszeniem § 24 ust. 2 oraz § 26 zarządzenia Nr SP.0050.1.62.2019 Prezydenta Miasta Ruda Śląska z dnia 6 września 2019 r. w sprawie zasad opracowania projektu budżetu Miasta Ruda Śląska i aktualizacji Wieloletniej Prognozy Finansowej, oraz instrukcji sporządzania materiałów sprawozdawczych z realizacji budżetu Miasta Ruda Śląska oraz Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Ruda Śląska.

Aneks nr 1 z dnia 12 grudnia 2022 r. zawarła w imieniu Miasta Ruda Śląska p. Anna Krzysteczko – Zastępca Prezydenta Miasta Ruda Śląska.

Wniosek nr 4

Zaciągać zobowiązania wynikające z przedsięwzięć wykraczających poza rok budżetowy wyłącznie w ramach upoważnienia Rady Miasta Ruda Śląska wynikającego z wieloletniej prognozy finansowej, stosownie do art. 226 ust. 3 pkt 4, 228 ust. 1 pkt 1 oraz art. 231 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.).

- *W latach 2019 - 2020 dokonano przelewów środków pieniężnych pomiędzy rachunkiem podstawowym a rachunkiem sum depozytowych oraz zakładowego funduszu świadczeń socjalnych w celu spłaty zobowiązań dotyczących bieżących płatności. W związku z powyższym, finansowano wydatki budżetowe środkami, które nie stanowią środków publicznych. Przepisy art. 5 ust. 1, art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.) nie przewidywały możliwości dokonywania wydatków budżetu ze środków niebędących środkami publicznymi. Powyższe było także niezgodne z art. 45 ust. 8, art. 46 ust. 4, art. 148 ust. 3 i 5 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1986 z późn. zm.) oraz art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1352 z późn. zm.). Stwierdzono, że:*
- *w 2019 r. dokonano 3 przelewów środków z rachunku sum depozytowych na rachunek budżetu na łączną kwotę 13.000.000,00 zł, 2 przelewy z rachunku zakładowego funduszu świadczeń socjalnych na rachunek budżetu w łącznej kwocie 634.000,00 zł, zwrotu środków dokonano w terminach od 3 do 4 dni;*
  - *w 2020 r. dokonano: 3 przelewów środków z rachunku sum depozytowych na rachunek budżetu na łączną kwotę 7.164.000,00 zł, zwrotu środków dokonano w terminach od 2 do 7 dni.*

Zgodnie z wyjaśnieniami p. Ewy Guziel – Skarbnika Miasta Ruda Śląska, przyczyną nieprawidłowości był brak wystarczających środków na rachunku budżetu na pokrycie bieżących zobowiązań z tytułu składek ZUS, podatku dochodowego, wynagrodzeń dla pracowników oraz faktur VAT.

Dysponentami ww. środków byli: p. Grażyna Dziedzic – były Prezydent Miasta Ruda Śląska i p. Krzysztof Mejer – były Zastępca Prezydenta Miasta Ruda Śląska. Obowiązki i odpowiedzialność w zakresie wykonywania dyspozycji środkami pieniężnymi należały do p. Ewy Guziel – Skarbnika Miasta Ruda Śląska i Naczelnika Wydziału Finansowo-Księgowego.

Za prawidłową gospodarkę finansową Miasta Ruda Śląska, w tym: dyspozycje przelewów środków na rachunek budżetu z rachunku depozytów i z rachunku zakładowego funduszu świadczeń socjalnych odpowiadała p. Grażyna Dziedzic – były Prezydent Miasta Ruda Śląska.

Nieprawidłowość w powyższym zakresie stwierdzono również w trakcie poprzedniej kontroli, co znalazło odzwierciedlenie w wystąpieniu Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, Znak: WK-610/4/4/18 z dnia 21 maja 2018 r.

Wniosek nr 5

Zapewnić finansowanie zobowiązań Urzędu Miasta Ruda Śląska wyłącznie ze środków publicznych, bez korzystania z środków zgromadzonych na rachunkach bankowych depozytów i zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, mając na uwadze art. 97 ust. 8 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1710 z późn. zm.), art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 2022 r., poz. 923 z późn. zm.) oraz art. 5 ust. 1, art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.).

- W latach 2019 - 2022 nieterminowo regulowano zobowiązania Miasta Ruda Śląska z tytułu opłat na rzecz wspólnot mieszkaniowych, wobec podmiotów z tytułu wypłaty kar i odszkodowań, z tytułu zrealizowanych usług oraz zwrotu nienależnie uzyskanej kwoty subwencji ogólnej. Naruszono tym art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.).

Powyższe dotyczyło zobowiązań:

- w 2019 r. wobec: 300 wspólnot mieszkaniowych z tytułu: funduszy remontowych, eksploatacji, opłat za gospodarowanie odpadami oraz mediów w kwocie 2.315.708,18 zł, 5 podmiotów z tytułu wypłaty odszkodowań za przejęte nieruchomości na cele inwestycji drogowej w kwocie 215.596,00 zł,
- w 2020 r. wobec podmiotu pn. Międzyzakładowa Górnicza Spółdzielnia Mieszkaniowa "Perspektywa" z tytułu 9 faktur dotyczących wypłaty kar i odszkodowań na łączną kwotę 654,07 zł,
- w 2021 r. wobec dwóch podmiotów tytułem zapłaty 7 faktur dotyczących gospodarowania odpadami.
- w 2022 r. wynikających z decyzji Ministra Finansów nr ST4.4759.446.2021.3.CNNF z dnia 1 kwietnia 2022 r. w sprawie zwrotu nienależnie uzyskanej kwoty subwencji ogólnej w wysokości 40.376,00 zł. Powyższą kwotę należało zwrócić w terminie do 6 miesięcy po uprawomocnieniu się decyzji, tj. do 15 października 2022 r. Natomiast faktycznego zwrotu nienależnie uzyskanej kwoty subwencji ogólnej za 2020 r. dokonano 20 października 2022 r.

Opóźnienia w regulowaniu ww. zobowiązań wynosiły od 5 do 958 dni. W skutek nieterminowego regulowania ww. zobowiązań Miasto obciążone zostało w 2020 r. i 2021 r. odsetkami odpowiednio w wysokości 134,62 zł i 198,35 zł.

Zgodnie z wyjaśnieniami, nieterminowe opłacenie ww. zobowiązań związane było: z brakiem środków finansowych w 2019 r. oraz trwającymi postępowaniami wyjaśniającymi oraz sądowymi, omyłkowym ujęciem na karcie kontowej Urzędu Miasta wpłaty z 9 czerwca 2021 r., która nie dotyczyła tej karty kontowej oraz omyłkowym potraktowaniem faktury korygującej dotyczącej rozliczenia CO jako jednej z korekt uznających, podlegających ujęciu jako dochody budżetowe oraz nieprzekazaniem w wymaganym terminie informacji do Wydziału Finansowo-Księgowego w zakresie zwrotu subwencji.

Osobami odpowiedzialnymi za terminowe regulowanie ww. zobowiązań był: Główny Specjalista Wydziału Oświaty, nad którym bezpośredni nadzór sprawował Zastępca Naczelnika Wydziału Oświaty, ówczesny Naczelnik Wydziału Administracyjnego i Główny Specjalista w Wydziale Spraw Lokalowych, nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Za prawidłową gospodarkę finansową Miasta Ruda Śląska odpowiedzialność ponosi Prezydent Miasta, stosownie do art. 53 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Nieprawidłowość w powyższym zakresie stwierdzono również w trakcie poprzedniej kontroli, co znalazło odzwierciedlenie w wystąpieniu Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, Znak: WK-610/4/4/18 z dnia 21 maja 2018 r.

Wniosek nr 6

Podjąć działania zapewniające terminowe regulowanie zobowiązań Miasta Ruda Śląska w celu niedopuszczenia do zapłaty odsetek, stosownie do art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.).

W zakresie ulg i zwolnień podatkowych:

- *W latach 2021 - 2023 do dnia kontroli, błędnie prowadzono ewidencję podatkową dotyczącą zwolnień w podatku od nieruchomości za 2021 r. i 2022 r. udzielonych na podstawie uchwały Rady Miasta Ruda Śląska poprzez nieujęcie w zestawieniu zbiorczym w zakresie skutków udzielonych ulg i zwolnień w podatku od nieruchomości danych dotyczących zwolnień z podatku od nieruchomości na podstawie uchwały Nr PR.0007.81.2018 Rady Miasta Ruda Śląska z dnia 24 maja 2018 r. w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej na terenie miasta Ruda Śląska. Powyższe było niezgodne z przepisami art. 7a ust. 1 oraz ust. 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1170 z późn. zm.), w związku postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 kwietnia 2004 r. w sprawie ewidencji podatkowej nieruchomości (Dz. U. Nr 107, poz. 1138), w którym zostały określone zasady prowadzenia ewidencji podatkowej nieruchomości w systemie informatycznym przez organy podatkowe, w tym zakres informacji objętych tą ewidencją.*

Z powyższego zwolnienia skorzystali podatnicy podatku od nieruchomości w 2021 r. o nr kart kontowych: 1267, 1175 i w 2022 r. o nr kart kontowych: 1267, 1175, 1193, 1386.

W ewidencji księgowej, w zbiorczym zestawieniu w zakresie skutków udzielonych ulg i zwolnień w podatku od nieruchomości (rejestr uszczupień od nieruchomości osób prawnych), nie ujęto danych o zwolnieniu budynków związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą w 2021 r. w kwocie 2.990.127,17 zł, w 2022 r. w kwocie 3.401.774,72 zł.

W konsekwencji, w rocznych sprawozdaniach Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do 31 grudnia 2021 r., Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych Miasta Ruda Śląska od początku roku do 31 grudnia 2021 r. oraz w jednostkowych sprawozdaniach Rb-27S od początku roku do 31 marca 2022 r., od początku roku do 30 czerwca 2022 r., od początku roku do 30 września 2022 r. nie ujęto skutków ww. zwolnienia.

W trakcie kontroli została złożona korekta sprawozdania Rb-27S i Rb-PDP za rok 2021 do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, w których zostały skorygowane pozycje „Skutki udzielonych ulgi zwolnień, obliczone za okres sprawozdawczy (bez ulg i zwolnień ustawowych)” z kwoty 978.172,58 zł na kwotę 3.968.299,75 zł.

W korektach jako uzasadnienie podano wykrycie błędu w oprogramowaniu, który spowodował nieujawnienie w generowanym przez to oprogramowanie zestawieniu skutków udzielonych ulg i zwolnień za rok 2021 dwóch pozycji o znacznej wartości, dokonano poprawy sporządzonego zestawienia.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Wydziału Podatków i Opłat Lokalnych, w planie budżetu miasta na rok 2023 w pozycji część wyrównawcza subwencji ogólnej została ujęta kwota w wysokości 16.771.990,00 zł zgodnie z pismem Ministra Finansów z dnia 13 października 2022 r. nr ST3.4750.23.2022. Dane zostały wyliczone zgodnie ze sprawozdaniem Rb-PDP za rok 2021 złożonym do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach w dniu 21.02.2022 r. Kwota subwencji należnej gminie w roku 2023 winna wynosić 14.499.265,16 zł. Różnica wynosiła 2.272.724,84 zł.

W sprawozdaniach rocznych za rok 2022 skutki udzielonych ulg i zwolnień w podatku od nieruchomości obejmują również budynki zwolnione na podstawie Uchwały Nr PR.0007.81.2018 Rady Miasta Ruda

Śląska z dnia 24.05.2018 r. w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej na terenie miasta Ruda Śląska.

Zadania w zakresie wprowadzania danych do ewidencji zestawienia zbiorczego skutków udzielonych ulg i zwolnień w podatku od nieruchomości oraz przygotowania danych do sprawozdań należały do pracowników Wydziału Podatków i Opłat Lokalnych. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik Wydziału Podatków i Opłat Lokalnych.

Wniosek nr 7

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Podatków i Opłat Lokalnych w zakresie:

- prawidłowego prowadzenia ewidencji podatkowej nieruchomości w systemie informatycznym zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 22 kwietnia 2004 r. w sprawie ewidencji podatkowej nieruchomości (Dz. U. Nr 107, poz. 1138),
- prawidłowego ustalania skutków zwolnień w podatku od nieruchomości oraz ich wykazywania w sprawozdaniach Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego i Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych Miasta Ruda Śląska, stosownie do art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.) i § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 r., Nr 208, poz. 1375), mając na uwadze § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 144 z późn. zm.) oraz § 3 ust. 1 pkt 9, a także § 7 ust. 3 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 37 do ww. rozporządzenia oraz art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.).

W zakresie podatku od nieruchomości:

- *W latach 2018 - 2023 (do dnia kontroli), nieprawidłowo przeprowadzono czynności mające na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności danych wykazanych przez podatników podatku od nieruchomości o posiadanych nieruchomościach oraz nie wezwano podatników do złożenia korekt informacji oraz do wyjaśnienia przyczyn ich niezłożenia.*

Powyższe było niezgodne z art. 272 pkt 2 i 3, art. 274a § 1 i § 2 oraz art. 281 § 1 i § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r., poz. 201 z późn. zm.), w związku z art. 1a ust. 1 pkt 3, art. 2 ust. 1 pkt 3, art. 6 ust. 6, ust. 9 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1875 z późn. zm.) oraz art. 3 pkt 9 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2017 r., poz. 1332 z późn. zm.).

Powyższe dotyczyło podatników (osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą) o numerach kart kontowych: 50954, 11308, 20917, 12510, 45780 oraz podatnika (osoby prawnej) o numerze karty kontowej 1254. Z ogólnodostępnych stron internetowych wynika, że na nieruchomościach ww. podatników, na których prowadzona jest działalność gospodarcza, znajdowały się budowle, (tj. parkingi wyłożone kostką brukową, zapewniające miejsca postojowe dla klientów podatnika, ciąg pieszy lub jezdno-pieszy służący osobom korzystającym z usług podatnika, chodnik, ogrodzenie wraz z bramą

wjazdową), których podatnicy nie deklarowali w złożonych informacjach na podatek od nieruchomości i deklaracji podatkowej.

Ponadto do dnia kontroli, organ podatkowy nie podjął czynności sprawdzających w zakresie opodatkowania budowli (basenu wraz utwardzeniem) znajdujących się na nieruchomości podatnika o nr karty kontowej 76265, wykorzystywanych do prowadzonej działalności gospodarczej podatnika o numerze karty kontowej 1254.

W trakcie kontroli organ podatkowy wezwał ww. podatników do złożenia informacji/deklaracji oraz złożenia wyjaśnień w zakresie opodatkowania podatkiem od nieruchomości budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Zadania w zakresie prowadzenia kontroli podatkowych w celu weryfikacji poprawności i powszechności opodatkowania, prowadzenie postępowań podatkowych, związanych z wymiarem podatku należały do pracowników Wydziału Podatków i Opłat Lokalnych. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik Wydziału Podatków i Opłat Lokalnych.

Wniosek nr 8

Podjąć dalsze działania celem prawidłowego opodatkowania nieruchomości pozostających w posiadaniu podatników o nr kart kontowych 50954, 11308, 20917, 12510, 45780, 1254, a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości wszcząć w trybie art. 165 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2022 r., poz. 2651 z późn. zm.) postępowanie podatkowe w celu prawidłowego ustalenia podstawy opodatkowania, mając na uwadze wymogi ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2023 r., poz. 70).

Wniosek nr 9

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Podatków i Opłat Lokalnych w zakresie dokonywania czynności sprawdzających informacje o nieruchomościach i obiektach budowlanych oraz deklaracje w sprawie podatku od nieruchomości, stosownie do art. 272 pkt 1 lit. a i pkt 3, art. 274a § 1 i § 2, art. 281 § 1 i § 2, 198 § 1, art. 21 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2022 r., poz. 2651 z późn. zm.), w związku z art. 2 ust. 1 pkt 3, art. 1a ust.1 pkt 3, art. 6 ust. 2, ust. 6, ust. 9 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2023 r., poz. 70), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.).

W zakresie dochodów z mienia Skarby Państwa:

- W okresie od 1 listopada 2019 r. do 19 listopada 2020 r. Miasto Ruda Śląska bezumownie korzystało z nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa o łącznej powierzchni 6.5752 ha, w celu realizacji zadania pn. „Przywrócenie powierzchni terenu zdegradowanego w wyniku prowadzenia nielegalnego procederu wydobywania kopalin ze złóż w rejonie pomiędzy ul. Klary i ul. Szyb Walenty w Rudzie Śląskiej do stanu zgodnego z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego”. Działaniem tym naruszono art. 42 ust. 5 oraz art. 162 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. 2019 r. poz. 869 z późn. zm.) oraz art. 23 ust. 1 pkt 5 w związku z art. 12 i art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r., poz. 2204 z późn. zm.).

Powyższe zadanie realizowane było przez wykonawcę na podstawie umowy zmienionej aneksami zawartej na okres od 27 lipca 2017 r. do 31 grudnia 2024 r.

W okresie od 27 lipca 2017 r. do 30 października 2019 r. oraz od 20 listopada 2020 r. do 31 grudnia 2024 r. ww. nieruchomości była w posiadaniu Miasta na podstawie umów użyczenia.

Z wyjaśnień pracowników Urzędu wynikało, że zbyt późne złożenie pisma przez byłego Naczelnika Wydziału Ochrony Środowiska i Górnictwa do Wydziału Gospodarki Nieruchomościami (nr KO.7021.3.9.2017 z dnia 05.09.2019 r.), informującego o potrzebie wydłużenia terminu umowy nieodpłatnego korzystania (użyczenia) nieruchomości nr 1/2017 z dnia 27.07.2017 r., zawartej pomiędzy Skarbem Państwa a Gminą Miastem Ruda Śląska, na okres do 31 października 2021 r., spowodowało niemożliwość zawarcia umowy użyczenia od dnia 1 listopada 2019 r., z uwagi na konieczność wcześniejszego uzyskania zgody Wojewody Śląskiego na jej zawarcie.

Ponadto, zgodnie z postanowieniami § 6 i § 7 zarządzenia Prezydenta Miasta Ruda Śląska Nr 0050.2.516.2016 z dnia 25 listopada 2016 r. w sprawie wysokości stawek czynszu dzierżawy i najmu oraz wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości stanowiących własność lub przedmiot użytkowania wieczystego Skarbu Państwa, podmiotom które korzystają z nieruchomości wchodzących w skład zasobu nieruchomości Skarbu Państwa bez tytułu prawnego, nalicza się wynagrodzenie z tego tytułu. Wynagrodzenie nalicza się od daty powzięcia przez korzystającego z nieruchomości informacji o zajęciu gruntu stanowiącego zasób nieruchomości Skarbu Państwa lub daty utraty tytułu prawnego do korzystania z nieruchomości, do dnia jej wydania lub nabycia tytułu prawnego do nieruchomości; wynagrodzenie za cały okres korzystania z gruntu bez tytułu prawnego nalicza się według wysokości stawek obowiązujących w dniu naliczenia. Z treści ww. zarządzenia nie wynikają stawki odpowiadające przedmiotowi, dla którego Miasto Ruda Śląska wykorzystuje grunt Skarbu Państwa.

Zgodnie z art. 11 ust. 1 i art. 12 ustawy o gospodarce nieruchomościami, organem reprezentującym Skarb Państwa w sprawach gospodarowania nieruchomościami jest starosta (tutaj Prezydent Miasta Ruda Śląska), wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej, a jako organ działający za Skarb Państwa jest zobowiązany do gospodarowania nieruchomościami w sposób zgodny z zasadami prawidłowej gospodarki.

Wniosek nr 10

Podjąć działania mające na celu ustalenie należności za bezumowne korzystanie z nieruchomości Skarbu Państwa w okresie od 1 listopada 2019 r. do 19 listopada 2020 r., mając na uwadze przepisy art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2023 r. poz. 344) i art. 42 ust. 5 oraz art. 162 pkt. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.).

- Do dnia zakończenia kontroli, nie podjęto działań celem aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa. Naruszono tym art. 42 ust. 5 i art. 162 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.), art. 77 ust. 1 w związku z art. 12 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r. poz. 121 z późn. zm.).
Powyższe dotyczyło opłat z tytułu użytkowania wieczystego gruntów mienia Skarbu Państwa oddanych w użytkowanie wieczyste osobom prawnym o numerach kart kontowych:

- 591 – spółka z o.o. użytkownik wieczysty: 4 działek o łącznej powierzchni 0,7367 ha, ostatnia aktualizacja opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego nastąpiła w roku 2005 i 2007,
- 579 – spółka z o.o. - użytkownik wieczysty: 4 działek o łącznej powierzchni 0,4520 ha, ostatnia aktualizacja (ustalenie) opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego nastąpiła w 1992 r., 1999 r. i 2000 r.,
- 199 – spółka z o.o. użytkownik wieczysty 1 działki o pow. 0,2095 ha – ostatnia aktualizacja 2013 r.
- 543 – spółka z o.o. – użytkownik wieczysty 4 działek o łącznej powierzchni 0,3644 ha, aktualizacja opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego nastąpiła w 2005 r.
- 458 – sp. z o.o. – użytkownik wieczysty 2 działek o łącznej powierzchni 1,2988 ha, ostatnia aktualizacja w 2010 r.
- 566 – spółka komandytowa – użytkownik wieczysty 5 działek o łącznej powierzchni 0,1987 ha, ostatnia aktualizacja (ustalenie) opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego nastąpiła w latach 1997 - 1999.
- 592 – sp. z o.o. – użytkownik wieczysty 5 działek o łącznej powierzchni 1,2837 ha – ostatnia aktualizacja w 2010 r.
- 8 – spółka z o.o. – użytkownik wieczysty 2 działek o łącznej powierzchni 1,3291 ha – ostatnia aktualizacja 2001 r.
- 289 – spółka jawna – użytkownik wieczysty 14 działek o łącznej powierzchni 12,0887 ha – ostatnia aktualizacja 2003 r.
- 484 – sp. z o.o. – użytkownik wieczysty 4 działek o łącznej powierzchni 0,4087 ha – ostatnia aktualizacja 2011 r., 4 działki o powierzchni 0,7426 ha – ostatnia aktualizacja 2007 r.

Do dnia kontroli nie ustalono, czy uległy zmianie wartości ww. nieruchomości oddanych w użytkowanie wieczyste, a także czy zaistniały przesłanki do aktualizacji opłat rocznych z tego tytułu.

Zgodnie z wyjaśnieniami, przyczyną nieprawidłowości była niewystarczająca wysokość dotacji na ten cel.

Zadania w zakresie naliczania i aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego należały do pracowników Gospodarki Nieruchomościami. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 11

Podjąć działania celem aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego gruntów Skarbu Państwa, mając na względzie art. 12, art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2023 r. poz. 344) oraz art. 42 ust. 5 i art. 162 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.).

W zakresie windykacji należności Skarbu Państwa:

- *Do dnia kontroli, tj. na dzień 27 stycznia 2022 r. nie podejmowano czynności windykacyjnych i egzekucyjnych mających na celu wyegzekwowanie należności z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości Skarbu Państwa. Naruszono tym art. 42 ust. 5 i art. 162 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.) w związku z art. 12 i art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2018 r. poz. 2204).*

Powyższe dotyczyło zaległości w opłacie za użytkowanie wieczyste mienia Skarbu Państwa poprzez zaniechanie wszczęcia postępowania windykacyjnego wobec kontrahentów o nr kart kontowych:

- 227 i 492 – za lata 2020 - 2021 w łącznej kwocie 582.221,09 zł (plus 189.304,16 zł naliczonych odsetek) wznowiono postępowanie egzekucyjne - przekazano dokumenty do Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 24 stycznia 2023 r., tj. w trakcie kontroli,
- 289 – za lata 2020 - 2021 w kwocie 45.919,87 zł (plus 9.779,41 zł naliczonych odsetek) wniesiono powództwo do sądu w dniu 25 stycznia 2023 r., tj. w trakcie kontroli.

Ponadto, zaniechano dokonania odpisu należności wraz z naliczonymi odsetkami od podmiotów o numerach kart kontowych 178, 182, 7, wykreślonych z Krajowego Rejestru Sądowego odpowiednio w latach: 2016 r. i 2006 r. oraz w zakresie użytkownika o numerze 7 – ogłoszona została upadłość w 2021 r.:

- kk nr 178 – należności głównej w kwocie 44.856,00 zł i odsetek w kwocie 97.314,20 zł;
- kk nr 182 – należności głównej w kwocie 156.615,38 zł i odsetek w kwocie 323.405,83 zł;
- kk nr 7 – należności głównej w kwocie 44.817,24 zł i odsetek w kwocie 70.394,53 zł.

Zgodnie z art. 12a ust. 1 i ust. 2 (w brzmieniu od 15 sierpnia 2019 r.) ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r., poz. 2204 z późn. zm.), należności pieniężne z tytułu gospodarowania nieruchomościami mające charakter cywilnoprawny, przypadające Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez starostę wykonującego zadania z zakresu administracji rządowej, mogą być umarzane w całości, a w przypadkach nieuregulowanych w ww. ustawie, stosuje się przepisy art. 56, art. 57 i art. 58 ust. 2-4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, przy czym umarzania należności dokonuje starosta, wykonujący zadanie z zakresu administracji rządowej, za zgodą wojewody. Stosownie do art. 56 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.), należności mogą być z urzędu umarzane w całości, jeżeli osoba prawna została wykreślona z właściwego rejestru osób prawnych przy jednoczesnym braku majątku, z którego można by egzekwować należność, a odpowiedzialność z tytułu należności nie przechodzi z mocy prawa na osoby trzecie.

Zgodnie z art. 35b ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2019 r. poz. 351), wartość należności aktualizuje się uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty poprzez dokonanie odpisu aktualizującego, w odniesieniu m.in. do: należności od dłużników postawionych w stan likwidacji lub w stan upadłości; należności od dłużników w przypadku oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości, jeżeli majątek dłużnika nie wystarcza lub jedynie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego - w pełnej wysokości należności; należności przeterminowanych lub nieprzeterminowanych o znacznym stopniu prawdopodobieństwa nieściągalności, w przypadkach uzasadnionych rodzajem prowadzonej działalności lub strukturą odbiorców - w wysokości wiarygodnie oszacowanej kwoty odpisu, w tym także ogólnego, na nieściągalne należności.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzono nieprawidłowe przeprowadzenie inwentaryzacji, tj. na dzień 31 grudnia 2021 r. przeprowadzono inwentaryzację zaległych należności w stosunku do użytkowników wieczystych o nr kart kontowych: 178, 182, 7 jedynie w drodze porównania tych kart kontowych z dokumentacją - czynność dokonana została przez pracowników Wydziału Gospodarki Nieruchomościami. Pominięto wobec tego czynność związaną z weryfikacją realności należności, co stanowiło naruszenie zapisów art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości. Zgodnie ze wskazanym przepisem ustawy - jednostki przeprowadzają na ostatni dzień każdego roku obrotowego inwentaryzację środków trwałych, do których dostęp jest znacznie utrudniony, gruntów, należności spornych i wątpliwych, a w bankach również należności zagrożonych, należności i zobowiązań wobec osób

nieprowadzących ksiąg rachunkowych, z tytułów publicznoprawnych, a także aktywów i pasywów niewymienionych w pkt 1 i 2 oraz wymienionych w pkt 1 i 2, jeżeli przeprowadzenie ich spisu z natury lub uzgodnienie z przyczyn uzasadnionych nie było możliwe - drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji realnej wartości tych składników.

Osobami odpowiedzialnymi za prowadzenie postępowania windykacyjnego byli pracownicy Referatu Ewidencji i Windykacji. Nadzór w tym zakresie pełnił Zastępca Naczelnika Wydziału Gospodarki Nieruchomościami. Przygotowywaniem i gromadzeniem materiałów niezbędnych do składania pozwów zajmowało się Biuro Prawne.

Wniosek nr 12

Zapewnić terminowe podejmowanie czynności windykacyjnych i egzekucyjnych należności cywilnoprawnych przysługujących Skarbowi Państwa, mając na uwadze art. 42 ust. 5 i art. 162 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.) w związku z art. 12 i art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2023 r. poz. 344).

Wniosek nr 13

Dokonać korekty aktywów w księgach rachunkowych Urzędu Miasta Ruda Śląska poprzez odpis przedawnionych należności powstałych z tytułu opłaty za użytkowanie wieczyste mając na uwadze art. 4 ust. 1 i art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.), art. 12a ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2023 r. poz. 344), a także art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.).

Wniosek nr 14

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta Ruda Śląska w zakresie przeprowadzania inwentaryzacji należności Urzędu, mając na uwadze art. 26 i art. 27 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.).

W zakresie księgowości:

- *W okresie od 2018 r. do dnia zakończenia kontroli, nieprawidłowo zaklasyfikowano, jako środki pieniężne w drodze, operacje gospodarcze dotyczące otrzymanych w roku następnym dochodów pobranych przez MPGM TBS Sp. z o.o. na podstawie umowy o powierzenie zarządzania nieruchomościami z 5 października 2012 r. z późn. zm.*

Powyższym naruszono zasady funkcjonowania konta 141 określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1911 z późn. zm.) i w zakładowym planie kont Urzędu Miasta Ruda Śląska określonym w załączniku nr 1 do zarządzenia Prezydenta Miasta Ruda Śląska Nr SP.0050.1.5.2018 z dnia 26 stycznia 2018 r. w sprawie wprowadzenia zasad rachunkowości, z późn. zm. oraz art. 4 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r., poz. 395 z późn. zm.).

Pod datą 31 grudnia odpowiednio roku 2018, 2019, 2020 i 2021 w ewidencji księgowej konta 141 „Środki pieniężne w drodze” ujęto przepływy pieniężne dokonywane w styczniu roku następnego odpowiednio: 2019, 2020, 2021 i 2022, tj.:

- pod datą 31 grudnia 2018 r. ujęto operacje z 30 stycznia 2019 r. na kwotę 198.275,76 zł,
- pod datą 31 grudnia 2019 r. ujęto operacje z 10, 20 i 30 stycznia 2020 r. na łączną kwotę 50.406,16 zł,
- pod datą 31 grudnia 2020 r. ujęto operacje z 7 i 26 stycznia 2021 r. na łączną kwotę 216.715,18 zł,
- pod datą 31 grudnia 2021 r. ujęto operacje z 28 stycznia 2022 r. na kwotę 179.137,37 zł.

Ww. przepływy pieniężne dotyczyły dochodów budżetu pobranych przez spółkę w danym roku, a odprowadzonych na rachunek bankowy Miasta w styczniu roku następnego i faktycznie stanowiły należności budżetu Miasta od spółki z tytułu zrealizowanych a nieodprowadzonych dochodów budżetowych, które spółka pobrała w imieniu Miasta, zgodnie z zawartą umową o powierzenie zarządzania nieruchomościami.

Zadania w zakresie ewidencji operacji w księgach rachunkowych Urzędu należały do pracowników Wydziału Finansowo-Księgowego. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 15

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Finansowo-Księgowego w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej środków pieniężnych w drodze, stosownie do zasad funkcjonowania konta 141 w ewidencji księgowej jednostki Urzędu Miasta Ruda Śląska określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342) oraz w zakładowym planie kont Urzędu Miasta Ruda Śląska określonym w załączniku nr 1 do zarządzenia Prezydenta Miasta Ruda Śląska Nr SP.0050.1.5.2018 z dnia 6 stycznia 2018 r. w sprawie wprowadzenia Zasad rachunkowości, z późn. zm., a także art. 4 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r., poz. 120 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.).

- W 2022 r. niebieżąco ujęto w księgach rachunkowych Urzędu Miasta Ruda Śląska zobowiązanie wynikające z decyzji Ministra Finansów nr ST4.4759.446.2021.3.CNNF z dnia 1 kwietnia 2022 r. w sprawie zwrotu nienależnie uzyskanej kwoty subwencji ogólnej w wysokości 40.376,00 zł, co było niezgodne z art. 4 ust. 1 i ust. 2, art. 20 ust. 1, art. 24 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r., poz. 217 z późn. zm.).

Ponadto, nieprawidłowo ujęto operację zaangażowania ww. wydatku na pozabilansowym koncie 998 „Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego” niezgodne z zasadami funkcjonowania ww. konta określonymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2020 r., poz. 342) w związku z wymogami art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2022 r., poz. 1634 z późn.zm.).

Operacje z powyższego tytułu ujęto w ewidencji w październiku 2022 r., w miesiącu wpływu do Wydziału Finansowo-Księgowego polecenia zapłaty nr 1/ZS4/2022 z dnia 20 października 2022 r., pomimo otrzymanej już w kwietniu decyzji Ministra Finansów.

Zobowiązanie zaksięgowano na koncie 240 „Pozostałe rozrachunki” w dacie dokonania zapłaty, natomiast zaangażowanie ww. wydatku ujęto na koncie 998 na podstawie dokumentu PK nr 831 z dnia 31 października 2022 r., zamiast na podstawie danych wynikających z ww. decyzji, pod faktyczną datą powstania zaangażowania.

W konsekwencji powyższego w sprawozdaniach Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych za okres od początku roku do 30 czerwca 2022 r. i za okres od początku roku do 30 września 2022 r. nie wykazano zobowiązania z tytułu zwrotu nienależnie uzyskanej kwoty subwencji oraz zaangażowania.

Przyczyną powyższego było niesporządzenie w terminie polecenia zapłaty w systemie „Otago” przez Głównego Specjalistę ww. Wydziału i tym samym nieprzekazanie w wymaganym terminie informacji do Wydziału Finansowo-Księgowego z naruszeniem zasad przekazywania dokumentów finansowo – księgowych określonych w postanowieniach rozdziału 6 - „Obieg dokumentów finansowo-księgowych - informacje szczegółowe” Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych dla Urzędu Miasta Ruda Śląska wprowadzonej zarządzeniami Prezydenta Miasta Ruda Śląska: Nr SP.0050.1.86.2021 z dnia 23 grudnia 2021 r. i Nr SP.0050.1.75.2022 z dnia 25 listopada 2022 r.

Zadania w zakresie weryfikowania danych przekazywanych przez szkoły i placówki do systemu Informacji Oświatowej, opracowywania sprawozdań, analiz i planów dotyczących realizacji zadań oświatowych Miasta Ruda Śląska nad szkołami ponadpodstawowymi należały do Głównego Specjalisty Wydziału Oświaty. Nadzór w tym zakresie sprawował Zastępca Naczelnika Wydziału Oświaty.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej na koncie 240 i pozabilansowym koncie 998 należały do pracowników Wydziału Finansowo-Księgowego. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 16

Zapewnić bieżące ujmowanie zobowiązań w zakresie zwrotu do budżetu państwa nienależnie uzyskanej części oświatowej subwencji ogólnej za lata poprzednie w księgach rachunkowych Urzędu Miasta Ruda Śląska, z uwzględnieniem wymogów art. 4 ust. 1, art. 20 ust. 1 oraz art. 24 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.) oraz prowadzenie prawidłowej ewidencji prawnego zaangażowania wydatków budżetowych roku bieżącego na pozabilansowym koncie 998, stosownie do zasad funkcjonowania tego konta określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342), mając na uwadze art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. (Dz.U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.).

- W latach 2018 - 2021 zaniechano przeniesienia treści ksiąg rachunkowych dla budżetu Miasta Ruda Śląska na informatyczny nośnik danych lub ich wydrukowania, zapewniając trwałość zapisu informacji, czym naruszono przepisy art. 13 ust. 1 i ust. 6 w związku z art. 13 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.).

Księgi pomocnicze w zakresie kont: 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych” i 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych” nie były przenoszone na informatyczny nośnik danych.

Zadania w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych budżetu Miasta wykonywali pracownicy Wydziału Budżetu Miasta. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Nieprawidłowość w powyższym zakresie stwierdzono również w trakcie poprzedniej kontroli, co znalazło odzwierciedlenie w wystąpieniu Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, Znak: WK-610/4/4/18 z dnia 21 maja 2018 r.

Wniosek nr 17

Zapewnić przeniesienie treści ksiąg rachunkowych dla budżetu na informatyczny nośnik danych lub ich wydrukowanie, zapewniając trwałość zapisu informacji, zgodnie z art. 13 ust. 1 i ust. 6 w związku z art. 13 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.).

- Na dzień otwarcia ksiąg rachunkowych 2019 r. i 2021 r. na poszczególnych kontach Urzędu Miasta Ruda Śląska wykazano stany aktywów i pasywów w kwotach innych od występujących na dzień zamknięcia roku poprzedniego, tj. 31 grudnia 2018 r. i 31 grudnia 2020 r.

Było to niezgodne z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.). Powyższe dotyczyło kont: 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych” i 245 „Wpływy do wyjaśnienia”.

Zgodnie z wyjaśnieniami, przyczyną powyższej nieprawidłowości było niewłaściwe ustawienie w systemie służącym do prowadzenia ksiąg parametrów kont rozrachunkowych jako konta pasywne zamiast aktywno-pasywne.

Zadania w zakresie bieżącego monitorowania prawidłowości sald kont rachunkowych, analizy bilansów otwarcia i zamknięcia ksiąg wykonywał Naczelnik Wydziału Finansowo-Księgowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Ewa Guziel – Skarbnik Miasta Ruda Śląska.

Wniosek nr 18

Zapewnić zgodność pomiędzy bilansem zamknięcia a bilansem otwarcia ksiąg rachunkowych Urzędu Miasta Ruda Śląska, stosownie do art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.).

W zakresie dodatków uzupełniających dla nauczycieli – art. 30a ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela:

- W 2022 r. nieprawidłowo zweryfikowano wydatki poniesione w 2021 r. na wynagrodzenia nauczycieli dyplomowanych i uwzględniono w faktycznie poniesionych wydatkach na wynagrodzenia nauczycieli na tym stopniu awansu zawodowego nagrodę w wysokości 7.500,00 zł przyznaną przez Ministra Edukacji

Narodowej oraz nagrody w wysokości 5.000,00 zł Śląskiego Kuratora Oświaty na mocy § 1 ust. 2 i 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 sierpnia 2009 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania nagród dla nauczycieli (Dz. U. Nr 131, poz. 1078), w związku z art. 49 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2019 r., poz. 2215 z późn. zm.).

Było to niezgodne z pouczeniem zawartym w punkcie 4 załącznika nr 2 (stanowiącego wzór sprawozdania) do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 stycznia 2010 r. w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2020 r., poz. 1303).

Uwzględnienie w faktycznie poniesionych wydatkach na wynagrodzenia nauczycieli dyplomowanych nagrody przyznanej przez Śląskiego Kuratora Oświaty oraz Ministra Edukacji Narodowej spowodowało zawyżenie w sprawozdaniu z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli wydatków poniesionych na wynagrodzenia dla tych nauczycieli o kwotę 12.500,00 zł.

Powyższe nie spowodowało zaistnienia okoliczności powodujących konieczność wypłaty dodatku uzupełniającego dla nauczycieli stopnia awansu zawodowego dyplomowani, gdyż osiągnięte wynagrodzenia (bez nagrody Śląskiego Kuratora Oświaty i Ministra Edukacji Narodowej) tych nauczycieli nadal były na poziomie wyższym niż średnie wynagrodzenia określone w ustawie Karta Nauczyciela.

Analizę poniesionych w 2021 r. wydatków na wynagrodzenia nauczycieli (w tym dyplomowanych) zatrudnionych w szkołach prowadzonych przez Miasto Ruda Śląska przeprowadził Główny specjalista Wydziału Oświaty. Organ prowadzący szkoły nie dokonywał dodatkowej weryfikacji składników wynagrodzeń nauczycieli.

Obowiązek przeprowadzenia analizy poniesionych w poprzednim roku kalendarzowym wydatków na wynagrodzenia nauczycieli (w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3 ustawy Karta Nauczyciela) spoczywa na organie prowadzącym szkołę, w myśl art. 30a ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela. Powyższe przekłada się na obowiązek weryfikowania przez organ prowadzący rodzajów składników wynagrodzeń w faktycznie poniesionych wydatkach na wynagrodzenia nauczycieli, stosownie do art. 68 ust. 1 w związku z art. 68 ust. 2 pkt 1 i pkt 3 ww. ustawy o finansach publicznych, mając na uwadze art. 69 ust. 1 pkt 2 i pkt 3 tej ustawy.

Wniosek nr 19

Sporządzić korektę sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez Miasto Ruda Śląska za 2021 r. bez uwzględnienia w faktycznie poniesionych kosztach na wynagrodzenia nauczycieli dyplomowanych nagrody przyznanej nauczycielowi dyplomowanemu przez Śląskiego Kuratora Oświaty oraz Ministra Edukacji Narodowej, mając na uwadze pouczenie zawarte w punkcie 4 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 stycznia 2010 r. w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2020 r., poz. 1303), w związku z § 1 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 sierpnia 2009 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania nagród dla nauczycieli (Dz. U. Nr 131, poz. 1078 z późn. zm.).

Wniosek nr 20

Zapewnić prawidłowe przeprowadzanie analizy poniesionych w poprzednim roku kalendarzowym wydatków na wynagrodzenia nauczycieli, w szczególności w zakresie weryfikacji składników wynagrodzeń przyjmowanych do sporządzenia sprawozdania, stosownie do art. 30a ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2021 r., poz. 1762 z późn. zm.) w związku z art. 30 ust. 1 tej ustawy oraz pouczeniem zawartym w punkcie 4 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 stycznia 2010 r. w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2020 r., poz. 1303), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.).

W zakresie realizacji planu wydatków budżetowych:

- *W 2020 r. nieprawidłowo zadysponowano środkami pieniężnymi na rachunku podstawowym Miasta Ruda Śląska, czym naruszono art. 44 ust. 1 pkt 3 i art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Powyższe stwierdzono w zakresie dwukrotnego opłacenia tych samych zobowiązań z tytułu wpłat na rzecz Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii:*
  - 29 grudnia 2020 roku w wysokości 680.302,00 zł,
  - 29 grudnia 2020 roku w wysokości 564.495,00 zł oraz 30 grudnia 2020 zł kwoty uzupełniającej w wysokości 115.807,00 zł, (łącznie 680.302,00 zł), poniesionych w dziale 600 „Transport i łączność”, w rozdziale 60004 – „Lokalny transport zbiorowy”, w § 2900 „Wpływy z wpłat gmin i powiatów na rzecz innych jednostek samorządu terytorialnego oraz związków gmin, związków powiatowo-gminnych, związków powiatów, związków metropolitalnych na dofinansowanie zadań bieżących”.*Powyższe spowodowało przekroczenie planu finansowego wydatków ww. podziałce klasyfikacji budżetowej na kwotę 564.494,70 zł w dniu 29.12.2020 r. Powtórnie zapłacone środki zostały zwrócone na rachunek Urzędu Miasta w dniu 31 grudnia 2020 r.*

Wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym dokonali: Naczelnik Wydziału Finansowo-Księgowego, Zastępca Naczelnika Wydziału Finansowo-Księgowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Ewa Guziel – Skarbnik Miasta Ruda Śląska.

Wniosek nr 21

Zapewnić dokonywanie wydatków zgodnie z planem finansowym Urzędu Miasta Ruda Śląska, stosownie do art. 44 ust. 1 pkt 3, art. 254 pkt 3 i art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.) oraz wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta Ruda Śląska w zakresie dokonywania wstępnej kontroli zgodności operacji finansowej z planem finansowym, mając na uwadze art. 54 ust. 3, art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 tej ustawy.

- *W latach 2019 - 2023, do dnia zakończenia kontroli, na pozabilansowym koncie 980 - Plan finansowy wydatków budżetowych zaniechano ujmowania zmian planu finansowego wydatków pod datą podjętych zarządzeń Prezydenta Miasta Ruda Śląska, uchwał Rady Miasta Ruda Śląska w sprawie zmian planu wydatków. Ponadto, zapisy księgowe na wydrukach ewidencji do ww. konta nie zawierały dat dokonania*

operacji, wynikających z dokumentów źródłowych w zakresie planu wydatków i jego zmian. Operacje gospodarcze ujmowano pod datą ostatniego dnia miesiąca, w którym dowód został sporządzony.

Naruszono tym zasady funkcjonowania ww. konta określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342) w związku z art. 23 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2019 r., poz. 351 z późn. zm.) oraz § 8 ust.1 pkt 4 Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych dla Urzędu Miasta Ruda Śląska wprowadzonej zarządzeniem Prezydenta Miasta Ruda Śląska Nr SP.0050.1.75.2022 z dnia 25 listopada 2022 r.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej na pozabilansowym koncie 980 należały do Głównego Specjalisty w Wydziale Finansowo-Księgowym. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik Wydziału Finansowo Księgowego.

Wniosek nr 22

Zapewnić prawidłową ewidencję planu finansowego wydatków budżetowych na pozabilansowym koncie 980 w sposób odzwierciedlający na dowodzie księgowym datę rzeczywistego dokonania operacji gospodarczej, stosownie do art. 23 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.) oraz wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Finansowo-Księgowego w zakresie prowadzenia ww. ewidencji, stosownie do zasad funkcjonowania ww. konta określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.).

W zakresie inwestycji:

- Do dnia kontroli nie podjęto działań zmierzających do uzyskania tytułu prawnego do części nieruchomości gruntowych przy ul. Macieja w Rudzie Śląskiej, na których w wyniku realizacji inwestycji zgodnie z umową nr KK.272.60.2016 z dnia 25 listopada 2016 r. posadowiono słupy oświetleniowe wraz z okablowaniem, dla zapewnienia dostępu do powstałego w wyniku tej inwestycji oświetlenia ulicznego, mając na uwadze art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077) oraz art. 50 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1875 z późn. zm.).

Powyższe było przedmiotem wniosku pokontrolnego nr 2 zawartego w wystąpieniu pokontrolnym Znak: WK-610/4/4/18 z dnia 21 maja 2018 r. Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach wydanego po przeprowadzonej kontroli kompleksowej. Wniosek nie został wykonany.

Zgodnie z wyjaśnieniami p. Michała Pierończyka – Prezydenta Miasta Ruda Śląska, Miasto korzysta nieodpłatnie z terenu, na którym posadowiono słupy oświetleniowe wraz z okablowaniem, dla zapewnienia dostępu do powstałej infrastruktury oświetleniowej, a właściciele terenu wyrazili zgodę na posadowienie przedmiotowej infrastruktury na ich terenie, nie wnosząc do dnia dzisiejszego roszczeń związanych z ewentualnym ponoszeniem kosztów użyczenia terenu oraz demontażu oświetlenia. Miasto nie podjęło działań zmierzających do uzyskania tytułu prawnego do części nieruchomości gruntowych, na których w wyniku realizacji inwestycji zgodnie z umową posadowiono słupy oświetleniowe wraz z okablowaniem dla zapewnienia dostępu do powstałego w wyniku tej inwestycji oświetlenia ulicznego, ze względu na fakt przyjęcia niepisanej (domniemanej) umowy użyczenia właścicieli gruntów. Miasto podejmie niezbędne kroki do uzyskania pisemnego potwierdzenia tytułu prawnego do korzystania z części nieruchomości.

Wniosek nr 23

Ponownie podjąć działania celem uzyskania tytułu prawnego do części nieruchomości gruntowych przy ul. Macieja w Rudzie Śląskiej, na których w wyniku realizacji inwestycji zgodnie z umową nr KK.272.60.2016 z dnia 25 listopada 2016 r. posadowiono słupy oświetleniowe wraz z okablowaniem, dla zapewnienia dostępu do powstałego w wyniku tej inwestycji oświetlenia ulicznego, mając na uwadze art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.) oraz art. 50 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40).

W zakresie wynagrodzeń:

- W 2021 r. przyznano i wypłacono nagrodę p. Krzysztofowi Mejerowi – byłemu Zastępcy Prezydenta Miasta Ruda Śląska niezgodnie z obowiązującym od dnia 22 czerwca 2018 r. regulaminem przyznania dodatków specjalnych i nagród dla pracowników zatrudnionych w Urzędzie Miasta Ruda Śląska na podstawie powołania, ustalonym zarządzeniem Nr SP.0050.1.41.2018 Prezydenta Miasta Ruda Śląska. Naruszono tym przepisy art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305 z późn. zm.) w związku z art. 39 ust. 2 oraz art. 7 pkt 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1282 z późn. zm.)

Pismem Nr SL.2160.26.2021 z dnia 19 listopada 2021 r. p. Michał Pierończyk – były Zastępca Prezydenta Miasta przyznał nagrodę p. Krzysztofowi Mejerowi – byłemu Zastępcy Prezydenta w kwocie 21.527,00 zł.

Powyższe działanie było niezgodne z udzielonym upoważnieniem Nr SP.077.2.1324.2015 z dnia 1 października 2015 r. przez p. Grażynę Dziedzic – byłego Prezydenta Miasta Ruda Śląska, która upoważniła p. Michała Pierończyka – byłego Zastępcę Prezydenta Miasta ds. zagospodarowania przestrzennego w przypadku równoczesnej nieobecności jej w pracy oraz I Zastępcy Prezydenta Miasta Ruda Śląska do wykonywania w jej imieniu czynności w sprawach zakresu prawa pracy w stosunku do pracowników Urzędu Miasta oraz kierowników miejskich podmiotów i jednostek organizacyjnych.

W ramach ww. upoważnienia z dnia 1 października 2015 r. p. Michał Pierończyk – były Zastępca Prezydenta Miasta posiadał upoważnienie do działania wobec pracowników Urzędu Miasta w przypadku równoczesnej nieobecności Prezydenta i Pierwszego Zastępcy. W dniu przyznania nagrody, tj. 19 listopada 2021 r., p. Krzysztof Majer – były Zastępca Prezydenta był obecny w pracy.

Zgodnie z zarządzeniem Nr SP.0050.1.41.2018 Prezydenta Miasta Ruda Śląska z dnia 22 czerwca 2018 r. w sprawie przyznania dodatków specjalnych i nagród dla pracowników zatrudnionych w Urzędzie Miasta Ruda Śląska na podstawie powołania, decyzję o wysokości nagrody podejmuje Kierownik Urzędu Miasta.

W dniu przyznania nagrody p. Grażyna Dziedzic – były Prezydent Miasta Ruda Śląska była nieobecna w pracy, która była spowodowana niezdolnością do pracy z powodu choroby.

Skutkiem takiego działania wypłacono nagrodę w kwocie 21.527,00 zł/brutto, co potwierdza lista płac Nr 244/11/P-NW z dnia 19 listopada 2021 r.

Kontrolę merytoryczną listy płac nagrody oraz ich zatwierdzenia do wypłaty dokonał Naczelnik Wydziału Kadr i Główny Księgowy Urzędu.

Wniosek nr 24

Rozważyć podjęcie działań w celu dokonania dobrowolnego zwrotu do budżetu równowartości nagrody wypłaconej bez prawidłowego jej przyznania, mając na uwadze postanowienia § 2 zarządzenia Nr SP.0050.1.41.2018 Prezydenta Miasta Ruda Śląska z dnia 22 czerwca 2018 r. w sprawie przyznania dodatków specjalnych i nagród dla pracowników zatrudnionych w Urzędzie Miasta Ruda Śląska na podstawie powołania w związku z art. 7 pkt 3 i art. 39 ust. 2 ustawy dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2022 r., poz. 530) oraz art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.), a w przypadku braku dobrowolnej wpłaty, rozważyć jego wyegzekwowanie od osób odpowiedzialnych za przyznanie nagrody, w oparciu o zasady określone w przepisach działu piątego ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2022 r., poz. 1510 z późn. zm.).

- W dniu 30 listopada 2021 r. p. Krzysztof Mejer – były Zastępca Prezydenta Miasta udzielił upoważnienia p. Grażynie Jandule-Jonda – Sekretarzowi Miasta do wykonywania w stosunku do pierwszego Zastępcy Prezydenta Miasta czynności w sprawach z zakresu prawa pracy, pomimo braku umocowania do udzielenia takiego upoważnienia. Powyższe naruszało art. 8 ust. 2 ustawy o pracownikach samorządowych (Dz. U z 2019 r., poz. 1282 z późn. zm.) w związku z art. 28g ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1372 z późn. zm.)

W dniu 30 listopada 2021 r. p. Krzysztof Mejer – były Zastępca Prezydenta Miasta udzielił upoważnienia Nr SP.077.2.778.2021 na podstawie art. 31 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks Pracy (Dz. U. z 2020 r., poz. 1320 z późn. zm.) oraz zarządzenia Prezydenta Miasta Ruda Śląska Nr SP.0050.1.92.2015 z dnia 1 października 2015 r., p. Grażynie Jandule-Jonda – Sekretarzowi Miasta. We wskazanym upoważnieniu Sekretarz została upoważniona do wykonywania w stosunku do pierwszego Zastępcy Prezydenta Miasta czynności w sprawach z zakresu prawa pracy, za wyjątkiem nawiązywania i rozwiązywania stosunku pracy.

Na dzień wydania ww. upoważnienia, p. Grażyna Dziedzic – były Prezydent Miasta Ruda Śląska była nieobecna w pracy, więc nie zachodziły okoliczności, o których w art. 28g ust. 1 pkt 4 ustawy o samorządzie gminnym, ponieważ udzielenie ww. upoważnienia nie było poprzedzone niezdolnością Prezydenta Miasta do pracy z powodu choroby trwającej powyżej 30 dni. Zatem p. Krzysztof Mejer –

były Zastępca Prezydenta Miasta posiadał umocowanie do działania w ramach upoważnień jako Zastępca Prezydenta Miasta a nie jako Pierwszy Zastępca Prezydenta - wykonujący zadania i kompetencje prezydenta na mocy art. 28g ust. 1 pkt 4 ustawy o samorządzie gminnym (jako pracodawca).

Działając na postawie wskazanego powyżej upoważnienia p. Grażyna Jandula-Jonda – Sekretarz Miasta przyznała p. Krzysztofowi Mejerowi – byłemu Zastępcy Prezydenta Miasta Ruda Śląska pismem Nr SL. 2122.277.2021 z dnia 30 listopada 2021 r., zwiększone stawki wynagrodzenia oraz pismem Nr SL. 2122.283.2021 z dnia 10 grudnia 2021 r. dodatek specjalny na okres od 1 grudnia 2021 r. do dnia 30 listopada 2022 r. w kwocie 2.600,00 zł.

Skutkiem powyższego działania było wypłacenie wynagrodzenia oraz dodatku specjalnego w łącznej kwocie 103.550,00 zł/brutto, co miało również wpływ na zawyżenie dodatkowego wynagrodzenia rocznego za lata 2021 - 2022 w łącznej kwocie 8.801,75 zł/brutto.

Wniosek nr 25

Podjąć działania w celu dokonania dobrowolnego zwrotu do budżetu równowartości przyznanych przez osobę nie posiadającą stosownego umocowania na podstawie pism: z dnia 30 listopada 2021 r., 10 grudnia 2021 r. odpowiednio wynagrodzenia i dodatku specjalnego od byłego Zastępcy Prezydenta Miasta Ruda Śląska, mając na uwadze art. 44 ust. 2 o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz.1634 z późn. zm.), w myśl art. 8 ust. 2 ustawy o pracownikach samorządowych (Dz. U z 2022 r., poz. 530) w związku z art. 28g ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40 z późn. zm.), a w przypadku braku dobrowolnej wpłaty, rozważyć wyegzekwowanie wpłat od osób odpowiedzialnych za ich przyznanie, w oparciu o zasady określone w przepisach działu piątego ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2022 r., poz. 1510 z późn. zm.).

W zakresie spraw organizacyjnych:

- W latach 2021 - 2022 zaniechano poinformowania Przewodniczącego Rady Miasta Ruda Śląska o przypadkach przemijającej przeszkody w wykonywaniu zadań i kompetencji Prezydenta Miasta Ruda Śląska spowodowanej niezdolnością do pracy z powodu choroby trwającej powyżej 30 dni. Skutkiem powyższego uchybiono obowiązkowi przekazania takiej informacji wojewodzie przewidzianemu w art. 28g ust. 7 pkt 1 w związku z ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1372 z późn. zm.).

Powyższe dotyczyło przypadków niezdolności do pracy p. Grażyny Dziedzic – ówczesnego Prezydenta Miasta Ruda Śląska z powodu choroby trwającej powyżej 30 dni, tj. w okresie od 1 czerwca do 2 lipca 2021 r., następnie od 22 listopada 2021 r. do 11 lutego 2022 r. Zdolność do pracy ww. osoby została potwierdzona odpowiednio od dnia 5 lipca 2021 r. i od dnia 14 lipca 2022 r.

W przypadku przemijającej przeszkody w wykonywaniu zadań i kompetencji wójta spowodowanej niezdolnością do pracy z powodu choroby trwającej powyżej 30 dni, jego zadania i kompetencje przejmują w gminach, w których powołano więcej niż jednego zastępcę - pierwszy zastępcę.

Przewodniczący Rady Miasta Ruda Śląska pisemnie informuje wojewodę o zaistnieniu takiej okoliczności.

Osobą wyznaczoną przez p. Grażynę Dziedzic – byłego Prezydenta Miasta Ruda Śląska był p. Krzysztof Mejer – były zastępca Prezydenta Miasta, na podstawie upoważnienia Nr SP.077.2.243.2021 z dnia 30 kwietnia 2021 r., do dokonywania wobec Prezydenta Miasta Ruda Śląska pozostałych czynności w sprawach z zakresu prawa pracy, które nie zostały ustawowo zastrzeżone dla Rady Miasta Ruda Śląska oraz Przewodniczącego Rady Miasta.

Wniosek nr 26

Przestrzegać zasad określonych w art. 28g ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40) w przypadku przemijającej przeszkody w wykonywaniu zadań i kompetencji prezydenta.

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1668), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach
Daniel Kołodziej

Daniel Kołodziej Elektronicznie podpisany przez Daniel
Kołodziej
Data: 2023.04.21 10:41:10 +02'00'